

Afyon Karahisar Mebusu Rıza Çerçel'in, Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin (B) bendine bir fıkra eklenmesi hakkındaki 6770 sayılı Kanunun tadiline dair kanun teklifi, Hariciye ve Dahiliye encümenleri mazbataları (2/42)

16 . XII . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin (B) bendine 6770 sayılı Kanunla eklenmiş olan fıkranın tadili hakkındaki teklifim mucip sebepleriyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasına müsaadelerini saygılarımla rica ederim.

Afyon K. Mebusu
Rıza Çerçel

ESBABI MUCİBE

Menafii umumiyeye hadim cemiyetlerden olan ve Cemiyetler Kanununun 38 nci maddesinde tasrih edilmiş olduğu üzere Milletlerarası mukavelelerle taayyün eylemiş mahiyet ve vaziyet dairesinde tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilmiş bulunan Esas Nizamnamesine ve hususi kanunların verdiği vazife ve salâhiyetlere göre idare edilmekte olan Türkiye Kızılay Cemiyeti, Milletlerarası Kızılay ve Kızılhaç kongre ve konferanslarına iştirak etmekte ve zaman zaman yabancı memleketlerdeki konferanslara delege ve heyetler göndermektedir.

Ayrıca yabancı memleketlerde vukubulan büyük âfet ve felâketlerde müstaceliyetle yardım ve sağlık heyetleri göndermektedir. Esasen Hükümet mümessillerinin iştirakiyle inikadeden Beynelmilel Kızılhaç konferansları da Kızılay ve Kızılhaç cemiyetlerinin beynelmilel sahadaki hizmet ve faaliyetlerini teshil ve tesri için 1948 de Stokholm, 1952 de Toronto ve son defa Ekim 1957 de Yenidelhi'de yaptığı içtimalarda, bu hususta (Birleşmiş Milletler Asamblesince müttefik müttehaz bir karara dayanarak Hükümetler tarafından gerekli kolaylıkların teminini temenni eden kararlar) kabul etmiştir.

Bu itibarla, kısa bir zamana munhasır bulunan bu temaslarla yardım hizmetlerinin kolaylıkla yapılabilmesi için Türkiye Kızılay Cemiyetinin dış memleketlere göndereceği elemanlarına da, Türk Hava Kurumu elemanlarına olduğu gibi, hizmet pasaportu verilmesinin yerinde olacağı ve bu suretle gerek pasaport istihsalinde, gerek gidecekleri veya geçecekleri memleketlerde kolaylık görmek suretiyle Milletlerarası temaslarda deruhde edecekleri hizmete uygun bir durumda vazife görmeleri imkânları hâsil olacağı düşünülmektedir.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No: 2/42
Karar No: 13

7 . IV . 1958

Yüksek Reisliğe

Afyon Karahisar Mebusu Rıza Çerçel'in Pasaport Kanununun 14 ncu maddesinin (B) bendine bir fıkra eklenmesi hakkındaki 6770 sayılı Kanunun tadiline dair kanun teklifi, teklif sahibi ve Hükümet temsilcisi hazır olduğu halde encümenimizde tetkik ve müzakere olundu.

Esbabı mucibede serd edilmiş bulunan, Türkiye Kızılay Cemiyetinin beynelmil kongre ve konferanslara iştiraki ve bilhassa yabancı memleketlerde vukubulan âfet ve felâketlerde müstaceliyetle yardım ve sağlık heyetleri gönderilmesi bakımından cemiyeti temsilen gidecek kimselere Hizmet Dangalı Pasaport verilmek suretiyle bu pasaport hâmillerine tanınan imtiyaz ve kolaylıklardan istifadesi encümenimizce de uygun görülmüştür.

Yalnız; Pasaport Kanununun 14 ncu maddesinin (B) bendine bir fıkra eklenmesine dair Kanunun tadili suretiyle yapılacak tedvinin itibasa yol açabileceği düşüncesiyle teklifin başlığını değiştirerek Pasaport Kanununun 14 ncu maddesinin yeniden tedvini cihetine gitmek ve 6770 sayılı Kanunu kaldırmak kanun tekniğine daha muvafık mütalâa edilerek teklif bu şekilde tadil edilmiştir.

Havalesi gereğince Dahiliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygıyla sunulur.

Hariciye Encümeni Reisi Bu Mazbata Muharriri

İzmir
M. Çavuşoğlu

İzmir
I. Sipahioğlu

Kâtip
Amasya
I. Olgac
Bursa
Y. Teksel
İmzada bulunamadı

Çorum
S. Baran
Denizli
A. Çobanoğlu
Giresun
H. Bozbağ
İmzada bulunamadı
Hatay
A. Şelhun Devrim

İstanbul
N. Tlabar
Kırklareli
Ş. Bakay
Mardin
V. Dizdaroğlu
İmzada bulunamadı

Sakarya
H. Osman Erkan
Sivas
H. Değer

Urfa
E. Mahmut Karakurt

Antalya
B. Onat
Çanakkale
N. Fuad Alpkartal

Çorum
K. Terzioğlu
Erzurum
E. Salim Burçak
Hatay
İ. Ada
İmzada bulunamadı
İstanbul
N. Menemencioğlu
İmzada bulunamadı

Kastamonu
B. Aktaş
Konya
H. Ragıp Atademir
Nevşehir
M. Hayri Ürgüblü

Sivas
N. Çubukçu
Sivas
E. İmer

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No : 2/42

Karar No : 40

7 . VI . 1958

Yüksek Reisliğe

Afyon Karahisar Mebusu Rıza Çerçel tarafından Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin B bendine bir fıkra eklenmesi hakkındaki 6770 sayılı Kanunun tadiline dair olup Hariciye Encümeninde tetkik ve müzakere edildikten sonra encümenimize muhavvel kanun teklifi encümenimizde Hükümet mümessilleri ve teklif sahibinin iştiraki ile tetkik ve müzakere edildi.

Kızılay'ın memleketimizde ve beynelmilel camia içerisinde görmüş olduğu vazifenin ehemmiyet, müstaceliyet, müteakabiliyet esasına istinaden memleketimize gelen bu nevi teşekküller mümessillerinin de hizmet pasaportları ile gelmiş olmaları, Kızılay'ın gördüğü hizmetin müstaceliyetinin aşikâr olması dolayısıyla vize ve diğer formalite ile alâkadar vekâletlerin muvafakatının alınması bu müstaceliyetle kabili telif olmadığı ve hattâ fiiliyatta birtakım sakat ve kötü muamelelere tevessül edildiği anlaşıldığından, Hariciye Encümeni esbabı mucibe mazbatası ve kanun metni encümenimizde de muvafık mütalâa edildiğinden mevcut ekseriyeti ile aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Meclise arz edilmek üzere Makamı Riyasete saygı ile sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi M. Muharriri
Edirne Yozgad
R. Nasuhioğlu Ö. L. Erzurumluoğlu

Kâtip
Samsun
E. Anıt
Bitlis
N. Barut
Denizli Diyarbakır
T. Bahadır T. C. Çubukçu
Kastamonu
S. Çağlar
Kütahya
(Muhalefet şerhim ilişiktir.)
M. Özkefeli
Manisa Niğde
C. Özgirgin Muhalifim
Ş. R. Soyer Van
Muhalifim
S. Erdinç

Muhalefet Şerhi

Bu teklifi kanuni daha evvel encümenimizde görüşüldü. Reddedildi. Sonradan tekriri müzakere yoluyla yeniden müzakereye alındığını gördüm.

Kızılay mensuplarına mutlaka bir parça daha imtiyaz verilmesine hiç de lüzum yok. Normal pasaport kâfidir. Halbuki lüzum halinde yine de hizmet pasaportu temin edilebilmektedir. Bu itibarla kanunun aleyhindeyim.

Kütahya Mebusu
M. Özkefeli

**AFYON KARAHİSAR MEBU-
SU RIZA ÇERÇEL'İN
TEKLİFİ**

Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin (B) bendine 6770 sayılı Kanunla eklenmiş olan fıkranın tadili hakkında Kanun

MADDE 1. — 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin (B) bendine 6770 sayılı Kanunla eklenmiş olan fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

B) Hizmet damgalı pasaportlar :

Bu kanun gereğince kendilerine diplomatik veya hususi damgalı pasaport verilmesi mümkün olan kimselere; Hükümetçe, hususi idarelerce veya belediyelerce resmî vazife ile dış memleketlere gönderildiklerinde veya dış memleketlerde vazifeye alındıklarında verilir.

Türkiye Kızılay Cemiyeti ve Türk Hava Kurumu haklarında da aynı hükümler tatbik olunur.

**HARİCİYE ENCÜMENİNİN
TADİLİ**

Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin değiştirilmesine ve 6770 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair Kanun

MADDE 1. — 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 14. — A) Hususi damgalı pasaportlar :

Cumhurbaşkanlığı Dairesi erkânına, Devlet bareminin birinci, ikinci ve üçüncü derecesinde bulunan subaylarla, mülki ve askerî memurlara, diplomatik pasaport itasını gerektiren vazifelerden gayri her hangi bir resmî vazife ile veya kendi hesaplarına dış memleketlere gittikleri zaman verilir.

Bunlardan memurluktan çekilmiş olanlara dahi, başka bir vazife almamış veya iş tutamamışlar ise bu nevi pasaport verilir.

Hususi damgalı pasaport alabilecek durumda bulunanların karılarına da aynı nevi pasaportun itası veya bunların kocalarının pasaportunun refakat hanesine yazılması caizdir. Hususi damgalı pasaport almaya hakkı bulunduğu sırada vefat edenlerin dul karılarına, başkası ile evlenmemiş ve para getiren bir iş tutmamışlarsa, aynı neviden pasaport itası caizdir.

Hususi damgalı pasaportların refakat hanesine, pasaport sahibinin yanında yaşayıp evli bulunmayan ve iş sahibi olmayan kız çocuklarıyla yine yanında yaşayıp reşit bulunmayan erkek çocuklarının kaydı caizdir.

Refakat hanesine kayıtlı bu-

**DAHİLİYE ENCÜMENİNİN
TADİLİ**

Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin değiştirilmesine ve 6770 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair Kanun

MADDE 1. — Hariciye Encümeninin 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

lunanlar, pasaport sahibiyle seyahat etmedikleri takdirde o pasaportu kullanamazlar.

B) Hizmet damgalı pasaportlar:

Bu kanun gereğince kendilerine diplomatik veya hususi damgalı pasaport verilmesi mümkün olmıyan kimselere, Hükümetçe, hususi idarelerce veya belediyelerce resmî vazife ile dış memleketlere gönderildiklerinde veya dış memleketlerde vazifeye alındıklarında verilir.

Türk Hava Kurumu ve Türkiye Kızılay Cemiyeti haklarında da aynı hükümler tatbik olunur.

C) Hususi ve hizmet damgalı pasaportlar :

Talebedenin mensup bulunduğu makamın en yüksek âmirinin yazılı işarı üzerine Dış İşleri Bakanlığınca verilir. Bu nevi pasaportlar, aynı şart dâhilinde ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine, Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilik ve Elçiliklerince verilebilir. Yukardaki (A) fıkrasında yazılı zevceler ve çocuklara hususi damgalı pasaport itası veya bunların refakat hanesine kaydı için de aynı yazılı işara lüzum vardır.

Hususi damgalı pasaportlar bir sene için; hizmet damgalı pasaportlar, pasaport sahibinin görevinin müddetine göre tesbit edilecek süre için muteber olmak üzere tanzim edilir. Bu pasaportlardan müddeti bitenlerin, bu fıkroda yazılı işarın vukuu şartıyla ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilik ve Elçiliklerince ay-

Teklif

Ha. E.

Da. E.

nı müddetler için üçer defa temdidi caizdir.

Bu pasaportların, sahiplerinin ve varsa refakat hanesinde kayıtlı bulunanların, birer kıta fotoğrafisini ihtiva eylemeleri lâzımdır.

Bu pasaportlar hiçbir hare ve resme tâbi değildir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 2. — Hariciye Encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hariciye Encümeninin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.